

PLASTİK YIĞINIYLA GELEN ÖLÜM

Dünya denizlerinde ve bunların kıyılarında günden güne yeni trajediler yaşanıyor. On binlerce deniz canlısı, gemi mürettebatının, kıyı komşusunun ve turistlerin umursamadan denize atıkları her yıl devamlı artış gösteren plastik yığınlarının içinde yaşamalarını yitiriyorlar.

Çöp bidonlarıyla denize dökülen artıklar sık sık su yüzüne çıkıyor. Sadece 1985 yılında, ticaret gemilerinin güvertesinden denize fırlatılan plastik artıklarının sayısının 450.000'den fazla olduğu tahmin edilmektedir.

Deniz kablumbağaları, deniz anaları ve yengeçler besinlerini hiçbir zaman su içinde yüzen poşetlerde kaçırmazlar. Ancak naylon poşetlerin canlılara yiyecek aramalarında engel oluşturdukları biliniyor. Denizde yaşayan bu hayvanlar, kendilerine has en önemli özellikleri olan suya dalma kabiliyetlerini bu sebepten dolayı yitirme tehlikesiyle karşı karşıya bırakılıyorlar. Yolunu kaybetmiş bir fok balığı yavrusunun boynuna geçen bir ip parçasını düşünün. Bu haldeki bir fok balığı yavrusunun başına neler gelmiyor ki: Yavru büyüdükçe ip etini kertecek ve ardından kan damarlarını kesecektir. Balinalar, yunus balıkları, deniz aslanları ve çok çeşitli deniz kuşları da plastik süprütünün, balık ağının, ip parçalarının ve metal bileziklerinin sebep olduğu türlü eziyetler içinde ölüyorlar.

"Deniz canlıları serseri bir kurşuna hedef olur gibi plastik artıklarına kurban gidiyorlar" diyor Deniz Canlılarını Koruma Komisyonu üyelerinden Amerikalı David Laist. Deniz biyoloğu Laist, su yüzünde ve su içinde bulunan sıvı yağ ve zehirli kirlenmenin yanında, her türlü artıkların da sayısız deniz yaratıklarının hayatına mal olduğunu tahmin ediyor. Bu nedenle üye çevre korumacıları, aşağıdaki tedbirlerin alınmasının zorunlu olduğunda birleşiyorlar:

- Bugüne kadar üretimde uyulan işlem ve uygulama projelerine tekrar geçilmesi;
- Plastik artıklarının yeniden değerlendirilmesi için şiddetli yeni tedbirlerin alınması;
- Her türlü plastik artıklarının denize atılmasını yasaklayan uluslararası resmî hükümlerin çıkarılması.

GEO'dan çev.: Hıdır CAN

oluşumlar, polipler, eğrilikler ve adenoid büyümeler de nezleyle neden olabilir. Özellikle burun tıkanmasının hakim olduğu bu kişilerde, akıntı ve aksırık nöbetleri de olabilir ve alerjik nezleyle andırabilir. Bu bakımdan rinoskopik muayene önemlidir.

Gebelik sırasında özellikle östrojen hormonu, bazı durumlarda doğum sonrasında birkaç ay devam edebilen nezleyle neden olur. Nezle yapan diğer bir endokrinolojik durum da hipotiroidizmdir. Türkiye'de hipotiroidizm guatr'a bağlı olarak görülmektedir.